

1ª versió istiu 1986

ALGENDAR

Alfred Carol

Il·lustrat amb fragments del

"Coral i l'espiga"

de Blai Bonet

revisat el 14-8-90

ALGENDAR

Terra baldament llaurada amb pruija excessiva, exagerada, per una rella que llevà massa pedrots, plaent tanmateix sota la llum flonja d'abans del capvespre.

*El cel posa tovalles
brodades d'ales de tord.
I pengen les cantoneres,
or i verdor de codony,
damunt la pedra rosada
que xucla llavors del sol.*

Camina de pressa i sense decisió, esclafant i torçant-se el peu amb els terrossos durs i rogencs, cap el fons del barranc. Té l'angoixa d'aquell que perdut el bon camí, es troba desconcertat en paratges imprevistos.

- Trobarà finalment el mític Algendar?

Una fila de matolls fent cleda impenetrable em barren el pas, no podré ja abastar el capdavall de la coma i, tant se val que hagi de girar cua, car és clar que he fet marrada i amb escarafalls cal tornar a cercar entre pujols, erms i bardisses.

- Però, tindrà encara esma per fer-ho?

- Podré encarar nous camins que amaguen qui sap quins vells trapaus?

*Blau som, amor, som de color gelós.
És un turment per mi el roig de la tarda,
aquest joc amorós de pell de fruita
que encén els muscles i em banya la cara.*

Se'n torna; com un diminut escarabat creua la solitud terrosa de biaix; aclapat, es desplaça amb un deix maldestre. I encar més punyent: el paisatge resta indiferent al seu desconhort, i això el mortifica, i el desanima, i no sap si deixar-ho corre. Va, però, fins al portal de pedra i el camí ral, llis, encaixat entre marges aspres solcant la magra vegetació i la pols assolada.

El sòl es allí com un mar de pedra i terra d'onades suaus i amplíssimes de moviment imperceptible amb clapes escadusseres d'arbustos resistents a sol i vent. En un clot de les onades, en el punt que el camí s'acaba, s'endevina un trenc que s'enfonsa en el si de la terra cap al mar, ara sí, d'aigua tibant.

*Somnia que ets un jove cirerer
molt tendre, adormit vora el mar...
Al brot més alt s'obri la flor primera
i amb veu de fulles va parlant:
- Amant, som jo. L'amada blanca i verda.
per tu m'he oberta amb llum de fons de mar -*

- El mític Algendar dels llibres de Kàbala!
- L'indret mirífic assenyalat en mapes apòcrifs!

Espadats gris-blancs allà lluny, a la vora espadats fent porta d'ambre, i al mig, el barranc verd fosc i lluent d'humitat; palmeres altíssimes i figueres de fruits

blaus i verds a la porta. Negres corbs volant - croak, croak - a mig aire entre penyals.

El sostre de branques m'amaga de la llum viva i de la calda; llischo pel camí dret com una sageta, sense que ningú no es mostri al Torret de l'entrada. Els últims rajos del sol s'estavellen dolçament en els cimalls dels penya-segats; he d'anar de pressa ja que la negra fosca que tot ho torba i esbarria no trigarà a negar la clotada amb el seu suc viscós.

*Hort de llimones i gínjols
i bellveures vora el mar.
Nacre verd amb ulls de plata,
mar saliner de setze anys.*

Arrabassa llimones i taronges minúscules amb el pal de múltiples forques, entortolligant la forca de mida adequada amb la branca, vora el fruit, i clavant una forta estrebada. El pal l'ha trobat repenjat - des de qui sap quan temps fa - a la paret de l'hort silvestre.

Les vores del camí es tornen més enriolades a mida que les parets s'eixamplen i la llum es pot instal·lar i els arbres ja no han de créixer atapeïts. Es comencen a veure barrejats amb els pins, alzines i ullastres; pomers, codonyers, presseguers; cada cop més fins que tota la vall és un verger i la fruita caiguda encatifa tot el terra. - En aquest punt, descobreixo l'hort de les llimones i les taronges meravelloses -, i poc més enllà panxudes magranes llueixen al meu abast; a sobre, enfilades en troncs corsecats, les verdes parres aguanten ufanosos carrols de melosa transparència: aquestes fruites, un cop llevades dels arbres, me les guardo curosament en el sarró.

*Imites, dolçament, la parla, aigua,
del déu vellíssim quan capvespres pinta,
entre la buxa dels ocells silvestres
i la veu vegetal que esquia l'aire,
que, essent romaní celest, s'esforça
a tenir un cantable de palmera.*

Entre canyes molt espesses, púdicament amagada per tous d'esbarzers i de joncs, se sent la remor de l'aigua que sobtadament raja amb empenta. No la veuré fins més avall, quan fent tolls foscos i encalmats sembla com si el corrent hagués perdut l'alè i s'hagués d'estrancar. Aquella aigua, però, no es pot aturar; és el destí i la catarsi permanentment renovada d'Algendar que aquella aigua hagi d'arribar a la mar, mantenint així un nexa vital per l'equilibri dels elements. I és la dèria de tots els que saben d'Algendar, seguint aquest curs d'aigua poder desembocar majestuosament a la mar, allà baix, en el país remot que els mariners anomenen Galdana.

Fer la ruta d'Algendar havia sigut cosa corrent en temps antics, de manera que els passos i formalitats necessaris per superar els entrebancs del trajecte eren ben coneguts dels viatgers que s'hi entaforaven. Ben diferent era la situació actual: Com que la tradició s'havia anat perdent per la manca de pràctica, els aventurers temptats per l'empresa havien de recollir les indicacions, ja sigui en antics documents empastifats d'inexactituds i mancances, ja sigui en boca dels vells que mig recordaven els relats llegendaris tramesos de pares a fills.

Dels que modernament havien temptat la comesa no se'n sabia res: Els uns - havent fracassat - no volien esbombar llur desventura, els altres, els qui reeixiren - si n'hi havia - guardaven gelosament les fórmules que havien utilitzat.

Passionera del mar
diguem, què et dóna la sal,
i quin pecat de coral
sona per dins el pinar.
Et veig sempre blavejar
com un llambreig saliner.
Tens el posat saliner
movent-te per dins la xeixa.
I em dol tant, que tenc la queixa
de gavina, al teu recer.

No veig ningú, malgrat que enlairat en una repisa, allà on el pendís fa frontissa amb els quers blanquinosos, un casat, com un alcàsser de murs rojos, em sotja. A clapes ressalta el verd dels finestrons tancats, emmarcats pels bastiments de blanc viu; i ni una roba estesa, ni lladrucs de gossos ni cap soroll de persona que es belluga, només l'aire sobre l'herbei a banda i banda del camí que segueixo adelerat, car ara ja em crec que ho he d'aconseguir, i al tombar d'aquest revolt o de l'altra, he de veure com la riera s'obre en ampla dolla penetrada pel mar.

De nou el barranc s'estreny en un congost esquerp en el qual s'enfonya el rierol. El corriol bifurca: una branca s'enrosca cap el casat; li cal agafar l'altra, avall seguint el torrent fins que ben tost una tanca de fusta travada amb una corda gruixuda li priva el pas.

- Val la pena de rumiar-s'ho: és aquesta barrera una protecció casual sense més significat, o bé un senyal marcant el punt fins on es pot prudentment

arribar, i més enllà del qual comença un territori de perills ignots de difícil calibració?

S'arrisca a saltar la barrera i es posa a avançar amb cautela pel viarany d'incerta tessitura, amatent a qualsevol presagi. Llavors, passat un revolt, veu no molt lluny - al bell mig del sender - les anques d'un cavall alatzà que pastura l'herbei. El cavall es regira tot d'una i el fita ben franc; es detura, dubta, recula i el cavall el segueix.

- Em sento molt sol; el camí, ara un córrec, enxampat entre penyals i càrritx, no ofereix cap amagatall -. El cavall que s'atansa és potser un pacífic animal dut per la curiositat vers la meva direcció, altrament però, és potser un màgic guardià que només lliura el passatge a qui coneix el desllorigador adequat, i sinó, terriblement enfurismat poteja l'intrús fins al fatal desenllaç. - Delibero com un llampec i em guanya la por - em faig enrera mentre guaito el cavall que també apressa la passa i es va agegantant. Aprofito un tomball que m'amaga de la bèstia per cuitar esverat corrent cap a la barrera que m'ha de posar a redós. I així corrent, em retruny al darrere el galop del cavall que m'esfereeix; ja però, m'arrapo al llistó, i sense cuidar del que hi ha al meu clatell, d'un salt soc a l'altre cantó.

Com de filagarses es teixeix en el record aquell Canto d'Ezra Pound:

*I les aigües més esplèndides que el cristall
or bronzejat, la flamarada damunt l'argent,
vasos tenyits a la llum de les torxes,
i el llambrec de l'onada sota les proes,
i els becs argentats que es gronxen i es creuen*

L'esforç de la ment porta visions d'allò que ja no ha de veure; reminiscències de lectures, escenes qui sap si imaginades: Navilis de veles quadrades descarregant mercaderies exòtiques sobre el flonjo arenal, petites barques de veles triangulars més enllà, passat el pont, quan l'aigua ja es dolça - a recer de la mar entre la murtra i els baladres -, que traginen rogers, caps rojos, pagells.... i la caldera sobre la flama de les savines.

Vaixells que ningú no troba a cap mar, venint de ports on ningú mai no ha tocat, tot seguint rutes d'atlas fabulosos que convergeixen a l'ampla i ben protegida platja de Gualdana.

Reflexes foscos de cels ennuvolats brillen sobre les aigües encalmades davant els murs aspres, quadrats i minerals de l'Alcàsser que vigila el port; de fora simètrics carreus curosament apilats fent un recinte quadrat, per dins, blau sobre or, sembla una esfera encantada amb tresors de desitjos que com ocells lluminosos s'escampen per arbres de marbre: blancs com la neu, negres pel foc.

Riu, platja, pont, navilis, Alcàsser....

Així fet de retalls enganxats amb la saliva de la fantasia es congria el fabulós port de Gualdana que jo tampoc no he vist.

El cavall, ara ja tornat a dimensions normals, pastura dòcilment a l'altra banda del tancat.

Serenament refà el camí de tornada, portant al sarró com penyora preuada aquells fruits collits a l'anada.

*Ja no veuré mai més el mar
seguint el mític camí d'Algendar.*

Alfred Carol

Sarrià, Istiu i tardor 1986